
Do Czytelników

Sztuka i Filozofia 1, 5-7

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DO CZYTELNIKÓW

Interpretacja filozoficznych ujęć sztuki, filozoficzna analiza zjawisk artystycznych oraz refleksja nad związkami między sztuką i filozofią - tak można by przedstawić cel, do którego zmierzamy inaugurując publikację nieperiodycznego wydawnictwa ciągłego /rocznika/ pod ogólnym tytułem "Sztuka i Filozofia".

Sztuka i filozofia rzadko kiedy były sobie całkowicie obce. Z jednej strony filozofia od początku jej istnienia czyniła sztukę przedmiotem swych zainteresowań - wszak estetykę uważa się za nieodłączny składnik refleksji filozoficznej. Opisując sytuację człowieka w świecie filozof musiał zauważyć, że człowiek nie tylko w świecie /na różne sposoby/ jest, nie tylko świat poznaje - ale także go wartościuje, czego jednym z przejawów jest tworzenie dzieł sztuki. Z drugiej strony działalność artystyczna pojmowana była zazwyczaj - z małymi wyjątkami - nie tylko jako zabawa w formy, kolory, dźwięki czy słowa, lecz jako sposób wyrażania światopoglądu, ogólnej wizji świata, przekonań na temat ludzkiego położenia itd., a więc jako specyficzny środek ujawniania filozoficznych treści.

Specyficzny - ale niekiedy uznawany za najbardziej właściwy; Platonskie dialogi, będąc dziełami filozoficznymi, należą formalnie rzecz biorąc do literatury, tak samo jak "Wyznania" św. Augustyna, "Dziennik uwodziciela" Kierkegaarda, "Tako rze-

cze Zaratustra" Nietzschego czy "Mdiłości" Sartre'a. Zwłaszcza dzisiaj często wyprowadza się daleko idące konsekwencje ze stwierdzenia, że filozofia jest rodzajem pisarstwa i tak komponuje się teksty, by nie tylko zbliżyć czy połączyć ze sobą dwa - w sobie jednak różne - typy dyskursu, lecz w ogóle zakwestionować sensowność tradycyjnych wyobrażeń o filozofii i literaturze, jako względem siebie przeciwstawnych. Zresztą także sztuki pozasłowne - muzyka, plastyka, nawet taniec - traktowane są niekiedy jako wypowiedzi artystyczne w formie, ale filozoficzne w treści. Poza tym artysta, przystępując do twórczej pracy, zawsze przyjmuje określone przekonania ontologiczne i epistemologiczne - na przykład że świat jest opisywalny, że można wyrazić ludzkie uczucia, że możliwa jest międzyludzka komunikacja, że człowiek pragnie rozrywki albo że można ludzi wychowywać itd. Owe założenia nie muszą być wprost w dziele sztuki przedstawiane - bardzo często zresztą sam twórca ich sobie nie uświadamia - ale leżą one u podstaw działalności artysty.

Mówiąc o związkach sztuki i filozofii można więc - po pierwsze - same te związki potraktować jako problem filozoficzny: szukać jego genezy, analizować historyczne rozstrzygnięcia czy wręcz szkicować perspektywy nowych rozwiązań. Można także - po drugie - uznać sztukę za jeden z ważnych przedmiotów badań filozoficznych. Po trzecie w końcu - można szukać filozoficznych treści w różnego rodzaju twórcach estetycznych.

Pragnęlibyśmy, aby te właśnie kwestie roztrząsane były w studiach i rozprawach ogłaszanych w naszym wydawnictwie. Mogą to być prace o różnym charakterze i różnej stylistyce: od naukowych monografii do filozoficznej eseistyki. W każdym tomie chcemy również zamieszczać tłumaczenia tekstów obcojęzycznych, autorstwa wybitnych współczesnych filozofów i teoretyków sztuki. Dużo miejsca zamierzamy także poświęcać recenzjom z polskich i obcych prac tematycznie związanych z profilem naszego pisma; recenzje te mogą być obszernymi omówieniami, ale chętnie przyjmować też będziemy krótkie noty informacyjne. Interesują nas także sprawozdania z krajowych i zagranicznych konferencji naukowych.

Zapraszamy szanownych Czytelników do współpracy i nadsyła-

nia tekstów pod adresem: Hanno Puzsko, Instytut Filozofii UW, Zakład Estetyki. Krakowskie Przedmieście 3, 00-064 Warszawa. Teksty nie powinny przekraczać 22 stron znormalizowanego maszynopisu w przypadku artykułu, 15 stron w przypadku recenzji i sprawozdania oraz 3 stron - noty informacyjnej. Przypisy powinny być umieszczone na końcu tekstu. Do artykułów prosimy dołączać krótkie streszczenia, które będą publikowane w językach obcych. Redakcja rezerwuje sobie prawo skracania tekstów.

Zespół Redakcyjny